

AN STOC

7 An Ceapnós

Tomár Ó Máille óa cup i n-easap.

SRAIT NUA. LEAB 3. UIM 4.

bealtaine, 1926.

óa písin a luac.

T Á A N S T O C - Í S T E . Ó Á Æ A I L I Ú

An Saoḡal

An Coimisiún úd.

An bonnfuaras a d'éirigh do Coimisiún na Saeltaecta nó cao éirise san a vtuaparguail ar fásail fóp? Tá a éoramlact opca sup ma scovlaó atá riao le leicbliam anuar. Níl fíor fóp cé'n molaó a déanfar an Coimisiún, ac na vaome a tuisear an cor atá ar iartap na típe ó típ Conaill so Ciarráde, ir eol vóna naé mbéro pac ar bié ar muntip na Saeltaecta so vóí so scurteap ruidéacan nua ar an limptear típe rin. Ir follurac sup obair in airse agus raotap san coraó a béar in sac iarraet a déanfar so vóí so scurteap an Rialtar pómpa gnótaí a éotócar vaome a bunas, agus na gnótaí rin a éomneal ar riubal so vóí so mbíó riao lároip reapta ar a mbonnaí féin. Fatai ril ar cáipoe agus obair miora ar na bóitepe, nó real as captu vóigann, rin é an leigear atá as an Rialtar reo' samne ar éor na mboet in iartap éipeann. 'Se an leigear céatona a ví as Seán Dúrbé opaimn agus mura n-éirpise Rialtar an tSaoiréat a lám agus a n-inntinn béro éipe san Saeltaet pul má vóí abpa.

An sreim óa bogasó.

Tácar as imteact poip riap ar an nSaeltaet sac lá. Ir treipe an imipe le soipuo ná apam. Níor mipe linn an imipe óa mba so Cúige Larigan nó so Cúige Mumhan nó so Cúige Ulaó a beas an muntip ós as vól, ac ní heas. Tá riao as imteact an fapipse amac. Tá an Saeóils as imteact leo. An cnám agus an fuit agus an gurcal a múnig an riao sapb, a v'fuiting an raoḡal epuaró, an sopta móp agus an buanḡorta, tá riao óa lasaó, nó tá riao a' cup ruar ven treantpaoḡal agus as imteact le fán. Ní féatofaóip ar fat panaet ar imeall éipeann ná coetú fásail ann. Ir fíor. An lá ir feapir óa raib an raoḡal aca agus as an típ uile ví an mupigim móp inr sac teaḡlae agus b'éigín vo mópán fear 7 ban asaró a éabairt ear páile agus féacaint le greim a cup i vóip i scém. Ví rin amlaró, ac má ví féin ví greim vaimgean pan típ as an teaḡlae, agus má ví cup as imteact, ví cup as panaet, agus níor fásail teimnteán san teime ná sabáltar san cup. An greim vaimgean a ví as muntip na Saeltaecta pa típ tá ré óa bogasó. Feicteap vóinn so bfuil ré óa bogasó vo réir a céile leir an vpoé-paoḡal, agus ní mar linn é. Ir vpoé-tuap é, agus má leigteap voon bogasó rin agus voon treim-imipe ir feapir so mbíó an bunas ir fuitingcige ve Cloinne Saeóeal imtígte ar ceal.

na caitear cloe.

Da cóip so vtuisearó luét rciúpta na típe sup ve bapir an veapspuatap a cup Saitl ar Saeóil in alló a háitpeabao imeall na típe agus na gleannca pléide as na Saeóil a táinig ear Sionainn anoir. Má tá vpoé éaoi opca inoiu agus caoi mar ar muntip an áileam úip agus raoḡal fósanta i vóán voon vóine a pacar ann, ní loet opca an vóil pa raoḡal fósanta, agus má imtígteann riao v'fónn an vealbar agus an ruapacar a cup vóib ná caitearó don vóine cloe leo. Sin é ir vóige voon éine vaonna ó epuisearó ávám. Táinigteap apam apam inr an típ a b'fapipse biaró agus ab' feapir cóip mairéactála. Samntuiseap apam an raoḡal rona, agus cup aca an raoḡal ruapic. Épéiseap riao bóet agus gleann uaigneac agus oileán mapa ar pon na fapipse agus v'fónn fúntar realbar agus léiginn. Ir mar rin a ví apam. Ir mar rin a béar so veipearó an vóman. Agus ir amlaró ir feapir é. Tá fónn ar muntip éipeann an bunas a labruigear an Saeóils a éomneal pan típ. Veip sac Saeóeal sum ceapir vóib panaet pan típ. Veip sac fear tuigseanac naé mbéro pé ar ap scumar éipe a Saeóealú ar ap apir san muntip na Saeóils a éomneal. Ir mar íao na bmaipa, ac ní beaḡteann riao na bmaípe, agus tá na bmaípe as imteact ar éatán a céile.

airsear le saoit.

Dubpamap so bfuil ar ngreim pan típ óa bogasó. Ir ionra fáé tá leir an mbogasó rin. Ví mópán i seiteammar iargapaeacta agus mópán i seiteammar na móna agus na ceitpe a ví óa vóiol aca. Tá ré na mbáo mbeas imtígte. Bíonn reas as sac gléar agus ní bíonn ac real. Tá a reas tugca as na táro beas. Ir feapir so mbíó an móim foighe agus tá ávbar leapughe agus ávbar íocplante ear an sceitp anoir ann. An long iargais Sapanac a bátaó as inir túipe pan eapirac ví luac £600 v'iarg paol na hairci innti. Níl aon long ven troit rin in-iartap éipeann. Tá na móinteaca óa n-foiú so trean ar imeall típe in aice na fapipse. Tá na mílte acra ve bogasó agus ve émaipa a v'fuitpearó vo éoilte agus táro bárdte paol uirge. Níl iarraet óa déanam le n-a épmasó ná le n-a scup. Ir féoir an bogasó agus an ruaitéac a épmasó agus calam féin a déanam ve mar atá óa déanam ar an gCnoc Dúrbé as Sapanac. Ir féoir coitite glara a cup as fap ar an gmaipa mar atá déanta so hálainn i mbaile na hInre. Imtígteann £17,000,000 ar an ól sac bliam, agus £3,000,000 ar éaple. Cuinearó caiteam blianna ar ól agus ar éaple iartap éipeann ar a cora, agus ní

beas veic mbliam imtígte nuair beas an £20,000,000 ma £100,000,000 agus vireac agus bíac ar Saeltaet éipeann.

Óa mba déarlóirí sinn.

Cuinear i scap naé raib focal Saeóilsge fásca in-iartap éipeann ac oipeasó agus i scaitir Baile áta Cliaé, agus an cor céatona a veit ar muntip na pléide agus na seatae agus atá anoir, agus éo lionmair bóet agus atá; óa móa amlaró a beas ba feapir so mbeas vóicall an Rialtar agus luét ealaóna óa vóip ar ácpú a cup ar an rgeal. Tá an Saeóilsge fóp agaimn in-iartap éipeann agus v'fíú vo'n cup eile v'fíupinn malairt a éabairt vóinn ar an pur luacmair atá óa éabairt vóib agaimn. Feicteap vóinn sup féoir. le rciam agus tuigpint agus foigro, ácpú a cup ar ruidéacan raoḡal pan iartap pan scaoi so mbeas ri ma típ fapóip céagapac. Má tá greim na mboet pan típ óa bogasó níl an bogasó rin imtígte ear leigear. Ví vpaoréact pan iartap fató a meall énoa éugaimn agus Colm Cille agus fíngín agus páopaic féin, agus mópán naé íao. V'éigín vóib gráo a seipóde a éabairt vo'n cup ba bóite agus ba lome vo'n oileán ar fat. An vpaoréact céatona a seall Dia vo'n iartap fató tá ri fóp ann agus tá gráo a seipóde párdte as muntip an iartap ma n-ait vóteap. Tioepa fear luac nó mall a déanfar fopipint opca. Má tá a léitéro ann i lácar na huapic reo, tá ré in am aige coirig ar an obair. Véro beannaet Dé air agus beannaet na vaome.

caós.

AR SCISTE FÉIN.

An tSaoiréas éamonn Ó Dúrlaóic,

An tSaoiréas éamonn Ó Dúrlaóic	£1	0	0
An tSaoiréas M. Ó Domnaill	1	0	0
Carlin Ní Ruip, Coitite Maḡ	0	10	0
Tomár Ó héigeanacáin, D.E.,			
áé Cliaé	1	10	0
An tSaoiréas P. Ó Lopeáin,			
Saitlín	3	3	0
An Op. Mac Siolla Máipín,			
Ápveapros, Cuama	1	0	0
Máipín Aoró Ó Domnaill,			
Caatir na Maip	0	10	6
Liam P. Ó Rian, Caiplean a			
Vappais	1	0	0
An vpeiteam S. C. Meipóich	1	0	0
An Op. S. Ó Seatóga, Saitlín	1	0	0
Seán Ó Néill, Cill Dapa	1	0	0
Páip Ó Sopmáin, Saitlín	1	0	0
Tomár Ó Coimceanam, Saitlín	1	0	0
Seán Ó Ruaróin, áé Cliaé	1	0	0
Carlin Níé Sabann, áé Cliaé	1	0	0
Tomár Ó Manacáin, Ceatap			
Loea	0	10	0

(Tuitlaim le teaet).

CNOCÁN FAODAIR

[Reaétabra (?) eec]

Tar éir na Noctas le congnam éiríor,
Mí comnócaé corúce ma bim-re beó;
So ucéro me aipir go Cnocán Faodair,
Mar ip áit breas aoiúinn é naé oíuiceann
ceó—
Árur naomta a lapann grian ann:
Mí árouigeann saot ann ná ní uá fóir
'S uá mbeiteá-ra bliadain ann ní georfa
rsit (ar bit)
Ac uo furde saé oíúce go ríorpurde as
ol.

Tá an t-uan 'r an éaora ann, an bó 'r an
laos ann,
Talta míne ann san fhaod san móin;
Treadaó agus ríol-cup mí na bfaolte,
Céaéca 'r eliaé ann i scaoi 'r i gcóir—
An cior trát bliúceap bíonn rúge le n-a
ioc ann,
Bíonn coirce 'r líon ann agus eorpa mór
Dá ríubailteá an ríogaé 'r ar aip aipir
Mí feicfeá-ra i n-aon taob áit uá fóir.

Tá na gleannra ip áille ann, féar fava 'r
fápaé;
Talta bána ann agus meara ar érainn—
Ssáé agus farsaó ó saot 'r ó báirceáé,
An tríaé a' fár ann, an rseáé 'r an tom;
Sagairt agus bráitpe a' léigseá a ucraéa,
Caiteam agus fásail ann agus san uata
sann—
Árur breasó veap níl baosáil go veó aip,
Mar u'fás naom páupaic a beannaéé
ann.

Ip ann atá an amnir uo rúg buairt ar áille,
'Sí cúlín fáinneac i ná n-ór fóit fionn
Una an aoiéann atá mé a ráó líb
A bfuil faoroe an fáipe ma beal veap
binn.
A gnúir ip breaséa 'na 'n pópaé ip áille.
Ásur an fále a' cáirniúeá in a brágaro
san ríonn;
'S gur reor a cúmaó i le toir na ngráre
'S buó rseáé ar páirpár i uá mbeáó rí
ann.

Ip veap é a lapaó, a haáaró 'r a fáipe
Ásur a malaró cáirniúeá eom caol le
peann;
A leaca ip míne 'na ríora ip áille,
'S éirí an bfaínne a ríreáó a cum—
A brágaro ip fále 'na 'n cubar a' capnaó
i mbéal na trááa agus é 'mí ón toinn,
'S naé fear san meirneac uá méáó a rtaéa
Nac bpórraó an rtaíro-bean san ríáinn
ná bonn.

Dá bfeicteá eugao i péalc an eolair
'S a cúlín ómpa 'n a éirípe olaoi
A' fár 'na ucroirí go beal a bróige
Ásur glonnpa an óir a ríorpuáó éirí!
Ip beas an móiróáil i mbláé na h-óige
A uol an bócar, ac páirp 'r gnaoi
'S má fásam-pe an t-eolair uá fáó i ar
comgar
Triallpaó fór uipir go pean-u'áé-npúg.
S. O HÓGÁIN.

BRÓSA NA LAOI.

NA BRÓSA IS FEARR LE CEANNAC
AS

seán ó laide,

1 mbarr an cála, i nsaillim

MAC DÁTÓ

Innrean nua ar an pean-rséal a eus

tomás ó máille.

fá néir anoir agus le fáil ó

Comluet oídeacais na héireann.

89 Spáio an Talbóirí,

Dáile áca Cliaé.

Sgillim atá aip.

Uéanam an Domáin

(Ar Leanamaint).

Timéall an Aigéin Éirín atá ar uapa ríat
u'filleat talhán fheachair. Na bogacáin
talhán ip ríocair leir, tápla ríat bunáite
pan am éaona leir na bogacáin a punne
na hálir agus na himléaóai. Ip uóca
gur cior iomlán de pléibte fillte timéall
an Aigéin Éirín a bí ann ar uóir. Tá
beapna mór an-aíntro ar an taob ántarctac
anoir ac ip uóca go raib pléibte annipin ar
uóir mar an gcéona. Teannaó ón talam
fá uéin an Aigéin ba ríocair leir an
bfillteáó úo ac ip uóca gur tuit gpinneall
an Aigéin pan am éaona agus ip péirip
supad in é ba ríocair leir na tonnta talhán
a éuaró fá uéin an Aigéin.

Ip é uíruídeacé atá ríor an rlabraó Alpac
(na héirí agus na himléaóai) agus na
pléibte timéall an Aigéin Éirín. i. bup
na tonnta Alpacá i n-aáaró rlabraó ve
pinnó capraíseac cuairó ac ní raib bacall
ar na pléibte eile ó uol ar aáaró. Teannaó
ón taob éiar a bí a' brúgaró na uonn Alpac
ar aáaró ac cuirim ve gpinneall an Aigéin
ríompa ba ríocair leir an bfillteáó timéall
an Aigéin Éirín nó, ar éaoi ar bit, tápla
an tuirim úo pan am éaona.

Ní raib rliab tremeaó ar bit ip na hálir
ac bí brúctáó ar ríubal annreo agus
annrúro ip na báiríní móra a fásáó nuair
tuit an talam taob éiar ve na tonnta
talhán a punne na pléibte agus bí corpi-
rliab tremeaó ip na línirpéir a bí ríom na
tonnta. Níl aon rliab tremeaó ip an
rliabraó Alpac ac pan áit ar bupreáó an
rliab treapna mar tápla pan gCácar.

Ac ní mar ríon uo na pléibte timéall an
Aigéin Éirín. Tá an brúctáó tremeaó
annipin ar báiríní na pléibte, m.f.—na pléibte
móra tremeaó atá rseáirpce annreo agus
annrúro ar na hánroer, na páirpceanna móra
lába ar pléibte éiar mheirceá tuait, agus
na pléibte tremeaó ra tSeapáin agus pan
Saolann nua. I n-aíteacá áiríroé tá ríao
le élaóac ac ní móráin iao ríon.

Ar an gcmor timéall an Aigéin Éirín
tá na pléibte éiar ón Alpacá go uóí an
Meirceacó i Meirceá tuait, na hánroer ón
Denuirpéala go uóí an Patagón i Meirceá
éar. Ar an taob éiar ven Aigéin bupreáó
an rliabraó pléibte ra scaoi ip naé bfuil
ann anoir ac rliabraó ve oileáin a' gobaró
anoir ón bfaipre ón tSeapáin go uóí an
Saolann nua.

Tá mága móra leatana ve capraíseacá
veapraó naé bfuil ró-áirra ríor na
"coirnéil" ve capraíseacá áirra agus na
treapna fillte. Na mága úo a beir uá
mbáctáó fá mupir agus as áirpéirge ba ríocair
leir na hálirpéirge a táimic ar épué agus ar
ácar na móir-éirpéa.

Uá bupis ríon cá rípe cimeáil mianbac i nsaé
móir-éir, i. na meallrpaé áirra capraíseac
ip iarpmaí ve éirpéa níor áirra, na pléibte
fillte atá níor óige, agus na mága
veapraó atá eacorpéa.

Meallrpaé ve capraíseacá an-áirra atá
ip an gcúinne éiar tuait ven Eorap. i.
Tír an bfuinn, an Loélanm, an éuro ip mó
u'Albam agus cuir ve tuairceapra na
héireann. Iarpmaí iao reo ven móir-éir
áirra ar a ucúgar "Árctip" a ríon ríar
pan áit a bfuil an t-Aigéin ántarctac
tuait anoir. Bí ann freipin an éuro éoir
ve mheirceá tuait, an Tír élar agus
Spitbergen.

B'féirip naé raib iomlán na móir-éirpe úo
or éionn coéruim na mapa pan am éaona
ac bíó a bunáite i n-a talam ríim go han-
míne agus ip uóca náir báctáó eora uí
apam

Ar an uapa cuir ven Eorap tá iomlán
na pléibte atá pan rliabraó Alpac. i. na
Dipnéaóai, na hálir, na Caprácanais,
agus an Dalcanais. Bí lá ven
ann agus ríneapraí treapna na fáirpge
uóir gur éangmúseapraí leir an
gCácar. Cuairó uá líub ó veap ón
rliabraó Alpac. Cuairó ceann ve na líubáí
úo treapna Mapa éoirpian agus éirí na
hOileáin Dalapaca go uóí an Sierpa nébaóa

i nveirceapra na Spáinne. Uairó ríon, éuaró
rí ríor éirí Sliaó álar i ucúirpceapra na
hálirpce, treapna na Sierpé agus éirí na
Sléibte áppeimíní pan éaóáil ó tuait áirí
go uóí na hálir. Bí an uapa líub ar an
taob éiar ve leat-mip na mDalcan.

Leabtaéa veapraó i n-a mága coéruim
nó i n-a gcnoca san beir ró-éar ná ró-
áirí ip mó atá ra gcuir eile ven Eorap.
Mar ríon atá i láir na héorpa, pan Ungáir
agus pan Lombáir. Annreo agus annrúro
tá iarpmaí ve pléibte ní ba áirra (na
"coirnéil tánaipce") mar atá na
hÁrpenner pan mbeirge agus na éuic i
mbreacain na Frainnce, i gCormbail agus
i nveirceapra na héireann.

[Fheachair, modern. Rinn, a foreland-
an Cácar, the Caucasus. Mupir éoirpian,
the Mediterranean Sea. Na Dalcan, the
Balkans. Coirnéil tánaipce, secondary
coigns.]

SEAGÁN P. MAC ÉIRÍ.

TEAC NA HOLLA

SRÁIO NA SIOPAÍ,

I NGAILLIM.

Cuiris le veantur na | Cuiris o ríor-
héireann i ríobail áirpéaó. | 50 uóí ríor-

OIDEACHAIS NAISIUNTA.—

SAORSTAT EIREANN.

CLARUCHAN OIDI ATA DIOMHAOIN.

FUAGRA D'OIDI NAISIUNTA.

Tá fá'n Roinn Oideachais gach eolas a
sholáthar ar oidí atá diomhaoín d'fhonn is
go mbhéidh faisneis chruinn lán-bheacht
ortha le fagháil san gClár-leabhar a
coimeadthar chuige sin i n-Oifig an
Oideachais Náisiúnta. Chun na criche sin,
táthar ag iarraidh ar gach n-aon atá i
dteidiol bheith na n-oidí Náisiúnta, ach
atá fá lathair diomhain nó atá gan posta
seasmhach, fios do chur go dtí Oifig an
Oideachais ar fuirmeacha, agus gach eolas
i dtaobh a gcáilíochta 7rl., a nochtadh
do'n Oifig ar na fuirmeacha sin.

Oidí atá ag teagasc fá lathair i scoileanna
san mBreataín Mhoir agus a rinne Cúrsa
Oiliúna i gColáiste fá ughdarás na Roinne
seo; má's fonn leo posta fhagháil i
scoileanna Náisiúnta san Saorstát, ba chóir
dóibh-siud, freisin, fios do chur ar na
fuirmeacha sin agus a líonadh.

COLÁISTE SAEÓILGE

PÁDRAIC MÍC PÍARRAIS

1926.

I. SAILLÍN

(An baile móir)

II. ÁRAINN

(Cill Rónáin)

III. ÁIT EILE SAN

Bpíor-Šaeóealtact

Bíod t'ainm ar an rolla i n-am

tráct.

Ránairé:—

(An Dr.) Seán Mac Cana, B.E.,

66 Páirc Hannaville,

Tonn Fionnabhrac,

Baile Átha Cliath.

“Má tá Saeóilge agat labair i.” Mapa bfuil tar go—

COLÁISTE CONNACT

I nTúAR MÍC CÉIDE nó RA SPIÓEAL.

Tá Saeóilge ó úttar ag na múinteoirí. Eolair acu ar an mod muinteacair
ir fearr. An fairsige mór nó loé doibinn ór a scoilair. Ceol, damra agus
riampa Saeóealtact ionntu. Lóirín agus éinte ní eile ar feadair. Saeóilge
mar sháct-teanga tar timceall oiré.

SEISIÚN, 1926.

AN CÉAD TÉARMA, IÚL 4th 50 IÚL 31.AN DARA TÉARMA, MÍ LUĜNASÁ 2nd 50 MÍ LUĜNASÁ 28 MÍ AN DÁ
COLÁISTE.

Ir feróir an clár agus sac eolair a fágail ón
AČAIR S. Ó hÉinnú,
Túar MíC Éire, Clár Cloinne Muir.

Agus i nTúar, An Spíóeal ón
RÚNAIRE OIMĜ,
An Coláiste Saeóealtact,
An Spíóeal, Saillín.
AN AČAIR BRIAN Ó CRÍOCÁIN,
Áro-RÚNAIRE OIMĜ,
An Gleann, Baile roir dá dDáinn, Co. Sligis.

AN ŠAOT ANIAR

A RSPÍOB

Tomár Ó Máille.

Le fágail ó
COMLUČT OIDEACÁIS NA
NÉIREANN.

Tpi ršilleacá atá anoir air.

“Fáinne an Lae.”

Páipéar oirígeamail Connact na Saeóilge
Má'r Saeóeal tú, ceannuig agus léig sac
reacáin é.

SÍONTÚS: (Le n-foc roir pé)

blíam 10/10.
leac-blíam 5/ 5.
ráite 2/ 9.
Leacanaé do macaib léiginn ann sac
reacáin. Téarmaí rpeirialta do
Craobaca, Coláirce, Scoileanna.

AN DAINISTEOR,
25, Cearnós Parnell,
Át Cliath.

LEADAIR

Tá toša agus poša na leabair ir fearr roir
Šaeóilge agus Déarla—Le fágail ó

MÁIRE NÍ RAŠALLAIS,

87, Spáto Uac. na Dmpeóige,

I mBaile Átha Cliath.

Fás liorta raiči.

Ó CUIMÍN 7 Ó ŠREANAIS,

IS SRÁID NA SIOPAÍ.

I nSaillín.

Tá an tae ir ir fearr i gConnacta 7 go leor
neite eile atá ríacanaé le fágail i nTúar

MÓNICA NÍC DONNÉADA,
SRÁID ÁRO NA SAILLÍNE.

Quine ar bit a nTearcuigean “An
Stoc 7 An Cearnós” uair, nó ar maic leir
ruašar a čur ann, ršpíobao ré ag an
mbainrceoir i.

TOMÁS DÍOLÁN,
Coláirce na h-Iolrcoile,
I nSaillín.

Črto an bpoirca - - 3/- ra mbliadain.
“ ” ” - - 1/6 ra leicbliadain.

Maroir le sac áobair ršpíobao a čeróear
ra bpáipéar cuircear ršéala ag

TOMÁS Ó MÁILLE,

Coláirce na h-Iolrcoile,
I nSaillín

AN STOC 7 AN CEARNÓS

Bealtaine, 1926.

Dmactra agus Dmáirce

PEADAR Ó DÍREÁIN.

Ir eol do móran sup ršéalaróe maic
Šaeóilge Peadar Ó Dmearm agus
ršpíobao le roir go mbéir leabair dá
čuro ršéal ar fágail go luac. “Šgéalaróe
leirce Meallán” ir čeróir do'n leabair
agus béir pé ar na čurpaí Šaeóilge do na
hoirí ršóile. Šo maipó an ršéalaróe a
nuaróeact. Má bí aon lúb ar lár inr na
ršéalta béir pé ršpíobao ag An Ollam
Tomár Ó Máille a čur eagar oiré agus
nótaí leo. Čualamair sup rean-bean ro
Dlacaé ir mó a ršpíobao na ršéalta do
Peadar, agus má tá aon ršóine a čruinnig
an oiréar ršéal leir ó ršpíobao An Čraoibín
ar an obair ní heol ršóinn é. Ní čuinnéac
linn go bfuair pé móran ršannaróeacta.
Dá ršeróeact pé čar cuan ršar go Cill
Čiaráin agus dá ršarčaoi leir Míceál Ó
Dmearm a bíro i nDmearm loppair ršac ršarčaoi
Míceál Ršóirce na Deirce Dmearm agus An
Dmearm Mór do agus móran eile.

SÉAMUS Mac Con IOMAIRÉ.

An muintir a bí na ršóinnaróe i Muirínir
črto čéar blíam ó roir b'éigín roir čur
ruar dá reabair talman agus amóeactail
go mba le Rí Séamur é. D'éigín roir
é rin a ršéanam nó glaná ar. D'fin é an
poša roir an dá ršóšao, ršarčao. Ir fava
ršar a čuair Šararais ag ršpíobao
Šaeóeal roir Níor fágaoi cloé san
iompó ná čarparis mapa ná oileán san
čurčao. Ir fairsige Šaeóil anoir i
Muirínir ná an t-am úr agus tá an
Šaeóilge čo binn fóar aca ir bí amam. Na
ršéacta ar éir na fairsige agus ar feirtoí
na ršáša atá dá ršpíobao ag Séamur Mac
Con Iomairé níor ršarčaoi fóar iao.
Dailis an t-eolair leac, a Séamur. Dailis
go čruinn é, agus béir ršac ar Muirínir
fóar ro bair do čuro oirce.

(Leamair roir).

STOC 7 CEARNÓS.

Saothar filideacsa peadair uí Dóirínín

11.

AR Málaisí Droma Chríoc.

Ar málaisí Droma Chríoc teagmuis d'áin an
naoíde

'S a veiltí mar an scaoim-úeipíoe

1 ucuipre ip i 'na purde as ornaisge ip a'
caoi

San neac aici ac i 'na haonar.

Seo mar veipead pí:—Mo éneac ip mo úic!

Teartuis uaim mo éip éipéim-fir,

Drian éinn Coirí an traioi, faétna uo

pluict íp

'S mac áit a éoúisead an fíip-féile.

Úi mé i ucuip mo peata pórtca aise
beartaman éróda

Ar mág Samhainne i meoúan na héipne;

Ip agam a bí an rós, aisead áro ós,

Da liom rochar éis Cógíeas éipeann,

A héic agur a hóir, a reilg ip a cóirca,

A ceatna ip a móir-éipeada;

Níor brada uáinn an ló, real tamail ag ól,

Ag imip brantuid 'r le ceól ag éirteac

Tráit teartuis uaim mo éile, éaimic liom
a fúirge

Neimead seil na ríat n-óirí;

Sadair leir mar paošam ar feapad an

an traosail,

An bapiríoe úo na lias lóghmar.

Maša uáin sup píríois, cuip cuipneacsa i

scéirí,

Úiomda caatir áro aolta éós pé,

Duo liom rochar inip éilge, a ríocha cum

éirg

A ríocha ip a héin beoil úinn.

Sanntuiseadair mo gne fip Dolsa san élaon

Úi aimpip san céim ríocamail

1 n-an-úroirí pa n-éiríis leir feapad saé don

Don tpeam a bí tpean éróda.

1 n-aipm ip i n-éiríeas ip deapíoea sup léim

riao

1 na loingríú i mbéat bóena,

'S mar iniprean an ríeal ip uon inre peo

pead

Na fionn-plata i scéill gleo cup.

Éiméoil ríao mé éoir toinne éubair glé

Sup fionnrao leó réim mo éóirínn'

Mar (ba) úinn leófa gémnead tpeom-

eallais ip laos,

Linn laéta ip méao m'fóghmar;

Mil beac ip céip ip gínn-épuéuá an lae

Le loinnnead na gíme glóiríge,

m'fionn-loca ip m'aeir (?) sup mionnuisead

leó é

San ríapamúin ar don uóis liom.

Ar noeapíad mo ríéime uo éloinn

Cearmíaoa i scéim

Tus anpíacé uáin a méao uócar

Leir fealtuiseadair mé ip a scablaé so léip

Mar maríad mo éile i scóiríac.

1 uTeapíais fad réim ceannpíacé na tpeéan

'S fón mDanba gér céim uócamail,

Mac Coll-éramm ip Mac Céacé ip Mac

amípa na Spéine

A fadpíad pa léigeanm élóó úraoi.

(Leanfar uó).

Éamonn ó tuatáil.

An Siolta Dub

A SGRÍOB

miceál ó máille

Le fágáil ó

Comluet oideacais na héireann,

89 Spáioan Talbóirí,

Baile áta cliat.

Leat-éopóm a luac.

An Dúil fártac 7 an Dúil Deo

In saé típ faoi 'n ngrém, tís linn a pát.
fápann plantóat áicpíoe san paochar uime,
agur ar a leicróí ríúo a boppar i n-a n-áic
agur i n-a n-aeir náúipíoea fém tustar
plantóat. Tá a beas nó a móir uo baint
as aer na típe leir na gárapuam agur
leir na bapíat a fárap pa típ rí. Tá
cineálíoea áicpíoe plantóat a bfeileann tear
móir agur fluéanar uóir agur má
hairpísteap so uóí ceannpíat fuaia iao
agur iao a éup annpí meapí ríao.
Cuipíeas pé iongnat ar uime uó bfeilead
pé éramm pailme, a fárap so náúipíoea in
na típíoea teile, a' bopíat so hálum
amúis faoi 'n ríepí i n-éipínn. Ac má
uóantap maréramm a áicpíoeant i réigínn
seall leir an áic ar tógat ar iao, maríoe
le aer agur ícip, ip uóicíoe so uóéanpí
riao cúip. Deirteap linn sup ar mfeipíoea
a túsat fátat i uócar uon éupíoe, agur
ip eol uáinn so bapíann ríao maríoe so leor
pna típíoea peo anoir. Inpísteap uáinn
fíepínn sup ar típíoea eile a túsat ríol
aríap agur fíneamán so h-áurpíoea, an
áic a bapíann ríao so bpeas faoi lácar.

Leir an ngrat acá éorip peóréim nó aer
áic agur plantóat na háic a éup i n-áil,
cuip a scár so bfeil tuaríoeap an uóam
píante i n-a oét scúro:—

AN CÉAD ROINN, an roinn a fíneap ón
mbung-line so uóí céim a cúis uéas ó
tuat. Sa gceannpíat peo bíonn an
amíreap an-te agur an fárap réapíoea uó
péip. Seo é éipíoe na gceann pailme agur
na bopíoea móir.

AN DARA MÍR ó céim a-cúis-uéas so
uóí céim a 23¹. Seo é ceannpíat na gceann
físe agur na pailme móir. Fápann coí,
caóar, an éramm plúipín, agur plantóat naé
iao ann.

AN TREAS CRÍOS, ó céim a 23¹ so uóí
céim a 34. Seo é limpíoeap na labróis
agur na mioríat, maríoe a bapíann fíneamína
so fapíngs, ópíat agur éramm uara.

AN CEACRAMAÓ CUIO ó céim a 34 so
uóí céim a 45. Seo é talam na gceann
ríop-élar agur na cuipíoea uó ríupí.

AN CÚISMEAD ROINN ó céim a cúis
ip uó fíeíoe so uóí céim a h-oét uéas ip uó
fíeíoe. Sa roinn peo acá éipe ríuóte,
agur, uó bupí rínn, ní gábat uáinn na
éramm, na plantóat, nó na bapíanna a fárap
ann a luatíoe, maríoe ip eol uó éac iao. Ó
tuatíoe uon roinn peo ní fápann cuipíoea
ac so uona.

AN SEAMAD MÍR ó céim a 58 so uóí
céim a 66¹. 'Siao na éramm ip feapí a
fárap annpeo an éramm péinne agur an
leapíoe, an éramm gíuáire agur an éramm
caopíann.

AN SEACMAÓ CRÍOS, émor na
maréramm, ó céim a 66¹ so uóí céim a 72.
Éramm beas gíuáire agur péinne, péap,
agur caonac ip mó a fárap annpeo.

An t-Octíatíoe Roinn ó céim a 72 so uóí
an mul ó tuat. Tíap an tpeacsa san
bpeíis, áic naé bapíann éramm ná maréramm
ac amáin cineál caonais agur lura eile
maríoe.

TÍR-DÁ-LOC

Píonpíar Mac Conmápa 7 a comluet.

Díoltóipí 7 Reacatómí

Tae, Fíonta 7 Beata.

i nSailmí.

Ní tís le doinne a pát naé bfeil eapíat
uóteapac so leor annpeo.

Tae, Fíonta, Díoltíoe, Cuile Sóip ar
feapí.

miceál breacnac,
an Ceapnós, i nSailmí.

Cúipíat Sampíat.

i scoláiste na sailmíe.

Tá pé fuasapíoe i n-áic eile uon páipeap
so mberíoe Cúipíat Saéuile i pít míopa an
lúil i scoláiste na sailmíe. Ueríoe
léigíoea uó uóabapíoe annpí an labapíoe,
éigíoe 7 uplabapíoea na Saéuile, ar
peanap na héipíoeann 7 iapíoea uóamín, ar
éip-eolup ar éipíoe-eolup agur ar
míacamaic. Ueríoe, uó bupí rínn, eolup 7
Saéuile 7 ceapíoea Saéuile ar na
neite rínn le fágáil ar pát i n-éipíoea.

Tá na céatíoe 7 na míte Saéuile 7
mbaile móir na sailmíe uo éoga na
gceannpíat. Ar an áobapí rínn, an mac
léigínn a comnupíoeap i nSailmí ueríoe ueríoe
áic Saéuile a labapíoe ó mairínn so
fapíat, pé rínn, má tá pé uóíoeann 7 uo sup
ann fém an Saéuile a folatíoe. Ac na
ceapíoea pé má fíuabapíoeann pé ma uime
uapíat nó ma uime íreal éipíoe an tpeapíoe so
uóíoea donuime a tógíoea a éuro
Saéuile ar mura uóéíoea pé fém leat
bealíoe. Ac labapíoea pé Saéuile 7
seópíoea pé Saéuile.

Le éile ueríoe éainte a éabapíoe uo na míe
léigínn so móir-móir uon éuro rínn uóíoe a
bfeil Saéuile roinn-uacac acu, tá tpeapíoe
uon na ceannpíat Saéuile ip feapí pa
gceannpíat uó uóabapíoe un láicíoea i n-aon-
cupíoe amáin ag an scoláiste le peanap a
beil acu leo. Ueríoe an peanap rínn ar bun
uapíoe so leat nó uó uapíoe éile lá. Agur ní
ní an éaint amáin a beap le fágáil acu ó
na ceannpíat rínn ac pean-eolup 7 beal-
oíoeap na Saéuile, agur eolup ar an
paošal maríoe ip léap rínn uo na Saéuile 7
míle don uapíoe uó scupíoe an t-aop léigínn
ipíoea naé naé bfeil ríao teapíoea nua
éigínn ip cuma máp ag léigíoea nó ag
peanap a beap ríao pa lácar.

séamus ó béacáin

Ceannuioe Suail 7 lomcupíoe.

SRÁIO meapíoea na sailmíe

tomás breacnac,

lón-ceannuioe.

an ceapnós, i nSailmí.

An "Lucánia,"

Máp maríoe leat ROCHAR MÍAT a pínneao
n-éipínn ríuóíoe éis
uóinnall ua buacalla
i Múis nuaóat.

TEAC AOIDEACSA

Áic teacmáir le háis laetanta

uí monzáin

CÁRNA.

raoíoe. Tá comgíap peoltíoea.
uóíoea 7 ríuáin ann 'arí-
apíoea uó 7 fapíoe ann. Tá
uóíoe Saéuile ag éile uime pa
teac.

SIOLTA AR FEADAS.

Agur saé a uoéapíoeann ón bfeilmeapíoe

Le fágáil ó

MAC OSGAIR.

i mbARR an éalíoe, i nSailmí.

An Teac ip feapí le háíatíoe saé ríoe

an teac ip feapí le háíatíoe saé ríoe

tpeapíoe 7 uóantapíoe iapíann

uóatanna, ríolta, páipeap balla, etc.

Bhic na Fairrse

21. AN BALLAC.

Wrasse. Labrus. Ballac.

Tá na ballaig an-fairrins ar an imeall-boró thar reo. So veimín féin, níl mórán tseib eile naé bfuil ríad éom líonmáir leo, reab, de lué na n-eiteaca tá ma scomnuirde faoi uéit áro na tcomn.

Tá ré éarfaró so leor ballaig a aicneactáil thar érs eile, ré rin ar a n-éanamh 7 a n-éat. Tá bhuar mór bog a' clúró an véato blúit-geal. Naé deap na fiacta iad? Naé mimic aheirpar le tume a mbeaó urao (ceap véato) deap fiacta ann "ir cormail le fiacta ballac iad?" Agus níl aon uat pa mboza ceata naé bfuil ma éaróis lannacaí, tá san bairr cleite amac, san bun cleite irteac, éom roepuighe coméom le rglátaí rlinne deaó mar óion ar éeac, mar torócarde thar as an iarbail 7 cuiprde rgarir or cionn rgarir amac so bhuar. Le so lámh a éumilt riap air ní deaó fiop agao a mbeaó lann ar bit air, deaó ré éom pleamain rin. Ac níor féirip leat so lámh a éumilt amair ón (v)roball mar feapao na lannacaí ar a bpaobair in t-agair. Tuigfeap so bfuil rin maectanaé so réir náóúir—ar nóir an éin a' gluaireact thio an aer—sur féirip leir an mbreac a beir a' tpeaó na fairrse san bac ná corp.

Tá so leor cinealaí ballac ann. Tá ballac breac, ballac muir, ballac cuairce, ballac fuarleice, ballac meallrgeanaé, 7 boctair. Sgeiteann na ballaig pa rairraó. 7 véanann ríad neapaca i ríuntaí na sctoé, de cuile éneal a cartar leo. Ac ir ionóúil sur feamainn deap 7 coirpleac 7 rufai a éurpar ríad taob amuir, 7 cáiltineac 7 caonnaé taob irci. Ir mimic so mbionn eóraf na mballaé le feiceal sreamaighe ven cáiltineac nuair a caiteap irteac i tóir i.

DOIS NA MBALLAC.

Deirpar sur féirip aoir na mballaé a aicneactáil ar na lannacaí, ré rin, so réir na bfaínni beas bíor ar an lámh 7 freirín so mbionn na pean-ballaig manntac. Upomógaí a tugtar ar ballaig bíor roir ballaig móra 7 ballaig beaga, leat-ballaig mar deapra.

A COTÚ.

Díonn ré an-confadaé, alparó, 7 ir mimic a cáiltceap le n-a bolg é. Coúigeann ré é féin ar dubleicíní, faócam, báirni, lugaá, agus porcáin glara 7 ruatá, ac ní mór na rliogáin a baint oíó 7 scomair baotí.

A N-IASGAC.

Obair deap a beir as iargac ballac, 7 marbúigheap so leor acu de cáirraigeaca le plataca iargac 7 le uopuighe, ac ní inr 'ac uile áit atá áiteaca áitro le n-a n-agair. Ac i mbáro ir mimicse bíor taoime uá n-iargac, amuir le éadon na leirpéirdeaca tóimne (san a beir ro-tóimain timceall le ré feáda).

Ac ní inr ac uile áit a mbionn ríad le fásail. B'féirip naé mbeaó fao an báro roir áit a deaó rpuirde leo 7 áit naé mbeaó a fúil. Cruúigeaó é rin so mimic éana. Cuir i scár báro a mbeaó beirp fear innti ar mupáite ballac, tume acu ma fúirde ar an locapó 7 an fear eile 'na fúirde ar an fear topaig: fear an locapó a' tairraingst ar a míne géiré ón rcpupóis, 7 mo tume éuar 'un cinn san a fúil a aipeactáil ac an oipeat 7 uá mba i bporcáé móna a deaó a uopuiga caite. Ac le cor na téirde a baint ven mulapó topaig 7 cuipra feáda rgoib a leirgean leir an mbáro deaó árpú ar an rseal. B'féirip so sgarirpde an sualamn as an mbeirp annrin, le teactaigeact ón rcpupóis, 7 so mbairpde ceol ar plait boirp an báro, reab 7 fúil ar ballaig freirín.

A ÁIT COMNUIRDE.

Ir uóca, uá réir rin so mbionn áiteaca comnuirde as na ballaig, reab 7 as sac cineal éirs tíor ar gíunneall na fairrse,

so uíreac mar bíor as sac tseib uá bfuil ar éonablaé na ciumne.

Ar élavais gairba, fiadame, dub-leicineaca, imúigeann ríad ruar le taotille as ite dubleicíní 7 peirce beas eile, 7 nuair a éopai gear ré a' tpaáad, tagann ríad anuap aipre, ac ní éirdeann ríad uilg ar an bfuarleic, fanann cuio acu pa rcpupóis i scomnuirde. Tá roir-dealú roir iad féin 7 an cuio eile. Díonn ballaig na fuarleice níor feamne 7 tá uat níor tuihe, uat na leic dubleicineac beagnaé.

Tairnigeann ré so mór le taoime beir as iargac ar fuar-leic. Díonn ríad ar an uopuiga 7 caiteap amac naoi nó uéit de feáda ven uopuiga ar an leic. Nuair a beirpar an ballac annrin ar an mbaoite beró ré a' tairraingst leir an uopuiga nó so ríge ré ar lámh an fíir é naé n-éanfaó aon fáiltige san é tabairp thar boirp irteac.

Seo líorpa de éinealaí eile ballac:—

an ballac buirde.

Gold-sinny Wrasse. Ctenolabrus, nó Labrus ruprestris. Ballac buirde, ballaig buirde.

Inr na rcpupóga ir mó éomnuirdeap ríad, 7 ir beas naé é an uat céatona ta optú féin 7 ar na ceanna plat, rí rin an feamainn a fárap ran áit a scomnuirdeann ríad, uat buirde-dub.

22. AN BALLAC MUIRE.

Cuckoo Wrasse. Labrus mixtus. Ballac muir. Ballaig muir.

Ní bíonn ríad rin an-fairrins. Ar rcpupógaí tóimne a éomnuirdeap ríad.

23. BALLAIG FUARLEICE.

Rock Cook. Centrolabrus, nó Labrus exoletus. Ballac fuarleice, ballaig fuarleice.

Ní aon uat amáin bíor ar na ballaig fuarleice 7 ar na ballaig rcpupóige. Uat uopéa (beagnaé dub) bíor ar na ballaig fuarleice. Díonn ríad ar aon uat leir an leic nó leir an scárraig i scomnuirdeann ríad, cuir i scár so uéirgeann na ballaig fuarleice pa rcpupóis freirín, nuair a tpaá gear ré. Díonn ríad níor feamne freirín ná na ballaig naé scomnuirdeann ar an rcpupóis, mar bíor ríad as ite na noubleicíní bíor ar an bfuarleic.

24. BALLAC MEALLRGEANAÉ.

Scale-rayed Wrasse. Acantholabrus palloni. Ballac meallrgeanaé. Ballaig meallrgeanaé.

Na ballaig a éomnuirdeap pa meallrgeanaé bíonn lannaca móra, leatán optú, uat dub-uairne uat an meillrgeanaig ma scomnuirdeann ríad. Ní bíonn ríad éom mail le n-ite le ballaig fuarleice.

25. AN BOCTUR.

Cork wing nó Sea Partridge. Labrus melops, nó Crenilabrus melops. Boctur (Boctur?).

Sin é an t-aimm (boctur) a tugtar thar annreo air. Ní bíonn aon méro móir ann 7 comnuirdeann ré pa rcpupóis.

26. AN BALLAC BREAC.

Ballan Wrasse. Labrus maculatus, nó Labrus bergylta. Ballac breac, ballaig breac.

Sa rcpupóis a éomnuirdeap ríad, i scár so uéirdeann ríad, corpi-éann acu, ar an bfuar-leic uairneanta. So veimín, ir deap an uat tá air. Ní aon uat pa mboza ceata naé mbionn ann thar éir a tabairp ar an bfuairrse. Díonn méro móir i scuro acu na leirpéirdeaca.

Séapó atá ir na leirpéirdeaca (a bfuil tpaáct éuar optú) rcpupóga tóimne, coméromia, réir, san irleán san ároán. Díonn plataí mara 7 feamainn deap a' fap optú. Tugtar leirpéirdeaca freirín ar an bfeamainn deap céatona i. aimn na háite a bfaíann rí. Díonn an-leirneact i scuro de na leirpéirdeaca 7 fao mail ionntu mar deaó páirp móir, b'féirip ceatair nó éúis de mílte ceapmógaé. Tá an oipeat rin méro i leirpéirdeac móir Sgeirp. Ní

bíonn aon éirín (i. oipim, beann) ar am leirpéirdeac. An áit a mbionn na éirín ní leirpéirdeac rin ac maróm, marómeanna.

Upireann na éirín rin so luat nuair a bíor corpuighe ar bit pa bfuairrse, ac ní bfuireann na leirpéirdeaca mara mbeaó an fairrse le buile éutais ar fao.

SEAMUS Mac CON IOMAIRÉ.

Gluair

BRIC NA FAIRRSE.

SSAIR (na rgaraca, rgaireaca), rin é am méro ven éioic a bíor a' bheir ar éioic eile bíor fúit i mballa nuair atá caio or-cionn uá éioic leir an ríunta a gearraó. Nó tugtar rgarir ar an méro ven trlinn atá bheir ar an trlinn atá fúit leir an uirge a éiteam uirpí. Nó nuair a bíor colú uá élar ar a éile tugtar "rgarir" ar rin freirín. Tá ré páirde ran amáin (An tSail Cuac) "rgaraca a cuio áomairp ir níor léar uirpí." Ionann rin 7 áit ar bit a bfuil uá élar, nó marde a' uol thar a éile i mbáro.

BRUAS, rin é beal nó sob an bhic, an méro a bíor taob muig de na fiacta, i. an sob uactair mar bíor ar fíogaé. Tugann aor poqluma le goirp so heáscópac ar-béal nó cab an tume é. Níor b'féirip a ráó mar rin ac le áitir ar cab nó sob mí-éumta mar deaó bhuar an bhic. Ir uóca so bfuil gaol aige leir an bfoat "bhuac."

EÓCRAÍ i. an ríol, nó na huirdeaca. Eócrapac, an breac buineann.

SSEITEANN i. le ríolraó.

CONFADAC i. cpaopac, alparó, le-hocpar.

MURÁITE i. áit (iargais) ar bit a uóirgatar marc ón talamh air, 7 a mbionn an t-irp fairrins ann. Téirdeann na báro ar aneoirp ann, nó "ar mupáite" i scomair iargais. Ir mimic a bíor mupáite amuir ar an áigian, b'féirip fíde míle ó talamh, agus ir mimic naé mbionn ré leir-míle. Deirpar "mupáite" i n-áiteaca. Ir uóca sur "mup-báirde" atá ann.

STUPÓS i. cáirraigeaca a mbionn na ceanna plat a' fap optú. I scomgair an glan 7 an tralacair a bíor ríad. Tugtar an "glan" air áit naé mbionn aon éioic, beas ná móir i. foctar gaimh, láibe, gaimh gairp nó mín. "Salacair" a tugtar ar foctar a mbionn éioic, 7 ir ionóúil so mbionn feamainn a' fap optú. Ir ionann mar rin beagnaé an palacair 7 an áit a mbionn an feamainn a' fap, ón tuiplann amac. Ir ven tralacair an rcpupóis freirín.

FUARLEAC: Séapó tá pa bfuairleic, leac nó cáirraig fá'n bfuairrse naé bfuil aon blar feamainne fap uirpí. Díonn dubleicíní a' fap annreo 7 annrúro ar cuio acu 7 "fuairleic dubleicineac" a tugtar optú ríad. Tugtar fairleac móirín ar éile tanaide fá'n bfuairrse naé mbionn aon ruo a' fap air.

Maroir leir an scuro eile de na foela ronnraóaca atá pa uiréact rin éuar, tá míniú éana optú ir na Stunc a táinig amac ó mí na Noctas anuap.

Buair na Sean-mná.

I uceac páirraig Uí Neill tíor as bun an trléibe a bíor an rcpupóis ir an ríampa ar ríudat éile oróce, ir cuma rliuic nó tuium é. Ir ann so veimín a bairrgeap na comapanna thar éir an lae fáda éun uair nó uó a éiteam annrin as imirp éaracáí nó a' éompáó corp teineac. . . . Má' é so éoil é, a leirgeóir époirde, véanra mé cur ríor uirpí ar oróce amáin uá ríud míre ann, agus innreóca mé uirpí ar ball céapó a tápla i na uairín rin.

'Sa sgeirteanaig atá mé anoir, agus so veimín uirpí éurpéac an ríudáirceap ir an ruamneap atá ann rímeac ar époirde aon tume beo. Tá éúigeap fear thar timceall

an bhuirio agus uile an domhain as sá-
doume acu i scluice cáptai atá riad a imirt.
Fá'n mbuio ná sé móir pleanaí i na luige
ar an uilár san cor airi agus tuigeann
riad uilig cé le n-ágar, i mar ceannuiz
riad féin i ó Sean-Máire Nic Cáptais cúpla
uair ó foin. Níl fuaim ar bit le cloirteáil
uata ac amáin nuair a veipear riad "cúis"
nó "veic" 7rl. Nó nuair a buailear an
feap a bfuil an cluice gnótuigte aise an
buio le n-a uoir le neap átar ip bfuio.

Asur an sean-feap liat atá 'ra sclúro
leir féin—rim é pádraic ó Neill féin 7
veamán móirán ruime atá aise-ran ra
scluice. Tá ré a' veapáto a píopa agus
níl fíor aise veipce ná beo céapó tá ar an
bpiopa céatona cor ar bit mar bí ar é a
veapáto ceirpe huairpe i. noiaró a céile
anoct. I veipear na rsiibe éiriseann
leir, agus coruigeann ré a' rmuinearó uó
féin.

Ac fan so scluice tú i uatob an tpiúr
buaicaili atá páitce irceac ra scuime.
Ní ceapá so bfuil riad ann cor ar bit tá
riad com' rocaili rin. 'Sia atá so
meirceac bail ó Dia oirca. Ip fupurta a
feiceál naé bfuil buaicearó intinne ar
doimne acu. De munnitir a' tige an
buaicaili áro (Sean Fáda a tugtar air)
agus ip ar Choc an line an veipce eile.
Féac! tá riad a' cogaruaigil anoir. Ip leir
uon t'raoal púlaic so bfuil oiaiblaiceac
eicín ar bun aca. Veipeann an sean-feap
rúil seap oirca anoir ip airte. Sgariceann
riad a' sáipí so héatrom-éiriceac. Tá
rúo eicín pocuigte acu ar cuma ar bit.
Inniriceann an t-átar uó mac féin sup
míro uó uil a coúlaó anoir aise tá lá
an-tian pome, lá ar na báraic. "Ip leir
uon uon eolac" agus ré a feapáto rin
as an mbeipce eile é agus ear éir plán a
fásáil as an gcomluatár bogann riad leo.
Mar rin a rsiarar "mo tpiúr" agus mar
rin a fásamúo iad.

Tá'n Noirlaig a' teannaó linn anoir, agus
uó bpiú rin veipeann ar scaia pleanáiróte,
Sean-Máire aise na n-aise uó cuio sáto
agus 'ri atá móirólaic arcu—ní a' fásáil
loct uipci é—mar riad na sáto ip feapí
uó bfuil ar an mbaile. Oiaroaim reo
cugainn a beap an "maráto móir" ar
ruabál agus tá ri a' rúil ip a' gurde so
mbéiró uíol móir ar "óinnéar na Noirlaig"
—ní naé iongnató óir naé bfuil ri a' taobáó
leir na sáto céatona leir an scior a íoc i
uotopac na bliatona (baó coir so mbeaó ré
íocca aici le uó mí). . . So veimín tá. . .
Tá an oirde ann. Tá ri ear éir na
temeac a coisile póm uil a coúlaó uí.
Teiriceann ri ar a glúimí. Tá ri a' caint le
Dia. Ac, éir! céapó é rin?—Cuiceann ri
cluar uipci féin. "Á, muipe rsiarar
marone oirca, a bpiar," ar rípe leir an
marató, "naé tú a baim an seir aram, ac
má éirigim-re—Ac lean bpiar uó'n tarann
agus rsiaruaig ré rin Sean-Máire
tuilleat. "Tha uoir rin agus an anaéam,"
ar rípe, "ac b'féirip supab é an pionnaic
atá ann." Téaltuig ri amac an uoirar
agus ní veapáto cat ar bit é com' clirpe
ip a rinne rípe é. Tug ré léici an tuarigín
a bí ar cpoacó ar an uoirar. "Ní éiricea
leir an púsaie reo com' sear ip a ceapar
ré, muipe i mbannai," ar rípe léice féin,
"baimpe muipe ráraí ar. Iocpa ré ar an
uó coileac bpeáda a rsiuab an rsiuoratóir
uaim póm lá féile Máirtam—locfaió."

I lácar na h-uairpe reo so uirceac bí
cuio eile uen oirama uó léapí taob amuig.
Uí cuile fíor i scaoi ip i scóir as an tpiúr
a capat oirann céana cun cleap a muipe ar
Sean-Máire. Uí fúta tpi cinn uen na sáto
uó feapí uó rúil aice a foio uairi agus
nuair a seobairip an veir agus nuair a
beaó Sean-Máire cuirceac ar a uóir iad
a fásáil ar air airte aici.

(Leanar uó).

pádraic ó muimneacáim,
Baile Loia Riad.

Sean-eolur

pádraic mac siolla ceallais.

(Ar Leanaraint).

Uí an file, pádraic Mac Siolla Ceallais.
a' ruabál lá éirí an talam uó baim
le tigi móir uoirpe mlaic laetna nuair
uó capat air an bupac, an té
ar leir an áit. Uó bapair an
bupac air so mbuaircearó ré é muipe
bpeatáto ré amáin a ceapáto uó ar áit na
mbonn. Uí fíor as an bfuile so rúil an
bupac agus a mnaoi a' cup an uiligió ar
a céile an uair rin i scuiceanna móra
Baile áta Cliat mar sear ar sup éir an
bupac a vean uaral amac an uoirar, mar
bí ré éatmar léici. Seo mar leanar an
rúo uubairc an file leir an mbupac:—

Tá rúiró ar an rpiéir agus ní léir uon
féin bára na searann,
Le bliatón agus lá inté nior ruais tú
pionnaic ar gleann

Tá uoirpe mlaic laetna san fion san beoir
ac leann bpeuery loicta na saillime naé
fú é ól

Sé iomao an éir, mo léan! a cup i bpiar
uó vean ip uó élan

Sé neap an uirceille u'fás papiar uó
ar uó uream.

Cap a marcuig san céil
uóirce an éineat tá a cúl uó cunneat i
scuice Baile áta Cliat.

Uó glac an bupac comairle an file.

A éailín bláctmar a cuipcar uó ceann
ar uó feompa amair
Sé emneac uó uó lán
A cup rmuat ar uó siat
Ní sear é uó sáipe 'r an áit
Naé mbionn an biat
Ac uó fáda an lá
Tiofra an oirde 'n a uoiar.
An file céatona uó éocairpe tige móir
uoirpe mlaic laetna.

an file céatona CCT.

Tá mo éora ro-érom le lom na fairrige riap
faoi bpuac na uconn a' rúil le fupiaet ón
bpiar

Níl asam ac bonn, 'r níl connat fairrige
ar iars

Muipe searcaróe oim pmonnra beac
muinnitceac flaitceamlaic fial.

an file céatona.

Luic na n-eargunn so muctar 'r so
mbáitcear iad

Sé uubairc an caile agus capar (i. cora)
aice lán uen iars

Naé bpaia ri cloiseann eargunne le lá
agus bliatón.

an fear céatona.

Upumacán ciar-burde cpión
Naé uóamig a h-oir so fóill
Muipe uoiruigiteac ac pibe ar a siat
Upeacfaó ri an raogal le móin.

S. Ó nÓ.

Sir balbuaró

Cailleat uoirpácar an pios agus a
vean, agus fásató veipce uilleacá 'na
noiaro, mac agus mgean. Tóis an pí iad.
Baó é Sir Balbuaró an t-ainm a tugat ar
an mac. Anoir, bí Sir Balbuaró, ran am a
rúil ré ruar 'na feap ós—bí ré lá amuig
ar an tpiar a' fíatáic agus a' fionnigapáto
uó féin. Conaic ré tpiúr as iomcar cónra
agus bí uó maroe cpiócar faoi 'n scónra.
Rug ré ar an sceann a bí palam uen maroe
a' cuirí leir an tpiúr. Ac, com' luac
agus rug ré ar an maroe cpiócar, u'fás
riad an cónra aise agus u'ímtic ar amare
san fíor aise ac uieacá riad.

Nuair a bí ré rsiatam agus iongnató an
uoiram air, tóis ré clár uen cónra so
bpeiceató ré cé bí ann iricig. Fuair ré
bainpíogan ós iricig agus i a' cup alluir 'na
coúlaó. Cpioc ré abáile leir i so uó a

Uí seap uó sáic saetuilgeoir i muair

áta Cliat san aon arán uó ceannac

ac

Aran

ui

Cinneide

an t-ARÁN IS FEARR UÁ n'VEANTAR.

124 SO UCI 131 SRÁIO PÁRNEILL

Asur

UACUS NAOMH PÁDRAIC.

BAILE ÁTA CLIAT.

Sután—3141.

TUGATÓ UIR SCUIO ÁRAICIS UO'N

CUMANN SAETUEALAC IS FEARR

AN CUMANN IDERNAC INSIURALA

TEO.

I n-ASATÓ TÓITEAM AGUS COITCINNE.

Priom-Oirig—48 7 49 SRÁIO AN TÁMA.

ÁT CLIAT.

ná polasaité is iomláime le
fásáil.

An Teac a bfuil cliú air le haíaró
Tae, Fíona, Diocáitce 7 Incpeac Tige.

m. bpeactnac,

SRÁIO ÁRO NA SAILLIME

AN MAIC LEAT £5,000,000 A
Coinneál in éirinn?

Deuio saetú na héiriceann an capn móir
rin airigó sáic bliam uó Sean Uirde i
ngeall ar airgeat uirpácar, ar loicac, ar
uionoirce agus ar saogal uoime, agus
cailiúnt ceapce u'Éirinn ipeat £80 ar sáic
£100 uen rin.

an saetueal-comluict tairoce um

URRADAS NAISIUNTA, TEORANTA
(The Irish National Assurance Coy., Limited)

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

AN ROINN OIDEACHAIS.

Tá Roinn an Oideachais ar aigne cabhair
airgid a thabhairt chun foillsiú do dhéanamh
ar leabhra Gaedhile a measfar a bheith
feileamhnach i gcoir na Meadhon-Sgol.

Tá gach eolas a bhaineas leis an
coingheallacha fá na mbronnfar an chabhair
seo le fáil ó:—

AN RUNAIDHE,
An Roinn Oideachais,
1, Sraid an Humaigh,
Baile Atha Cliath.

56/H2432

W.H.Co.

uncal go bfeicead ré céarto buíó ceart a déanamh.

Dean ós áluinn a bí mnti agus nuair a éonaic ré i, bí an t-uncal (a' rúil) go bfuigeat ré féin le pópaí i. Ac níor éitnis rim léití, agus cúir pí an pí faoi gearaib agus faoi éiom-éiomabá na bliadna san baint ná páirt a beic aise ói go scaiteat pí lá agus bliadain 'na feib. Níor mnti agus ní mnti éadóat pí óó céarto éar 'ra gcónaí i, ná cé ar a dtáinig pí, ná céir i féin.

Cinn Dia go raib ré an fuair oróce inr an bpálar, agus bí an pí mífuaimeac agus as cláirín faoi an bfuicé. Ac dúbairt an baimpógan ós leir.

"Má tá tú fuair," ar ríre, "go bfuice Dia an Spuasac Déal áta héin."

Ar ball na mbonn, cummínis an pí aip féin supb é rin an fear a raib pí i ngráó leir, agus go raib túil aici go bpórfat pí é rúil a mbí lá agus bliadain iricis, agus supb rin é an fáit ar cúir ré faoi gearaib é féin san páirt ná baint beic aise ói go scaiteat pí lá agus bliadain 'na feib. Mar rin de, nuair a o'éirig ré ar maroin dúbairt ré go feargac faobrac le Sij Dalbuaró boct beic ag imteacat go cébí cín ná áit i scappáide leir cloigeann Spuasais Déal áta héin agus é tabairt aise.

O'mntis Sij Dalbuaró agus san fíor aise ra toman cé raicad ré, ná cá bfuigeat ré cloigeann an Spuasais áta. Da boct a éar agus ba éuma leir céarto déanpá an raogal. Ac b'éigean do ríubal leir, agus bí ré a' cúir cuairis, ac níor táinig le duine ar bíc bün ná cuairis tabairt óó. Bí ré a' ríubal pómhe ó maroin go faotán i meais na scoillte móir agus fíro na mion-éumic glara agus na pléibte ároa allta agus ar na macaípi bána san teac ná ápur óá éaracáit leir. Ac ar deiréat éar bí neóin agus deiréat an lae ann, agus é a' tóil éar le coill, nuair éonaic ré rólur beas iricis uair agus éaracat ré aip. Ní raib ann ac boctán beas ruarac agus reanfeap agus reanbean iricis ann. O'éirig a éporde. O'feair leir boctán óá laigeat ruarac agus raóine óá boicte írle ná uaignear ruarac na scoillte agus na gcnoc. Cuair ré go tóí an uorap agus o'íar pí lóirín ar an t-rean-feap go maroin i n-ann Dé agus Muire.

"A dume uarail, do míle fáilte," arpan reanfeap, "ac níl don lóirín agam a' reileamaint do do leicéir. Má'r bpeas leat panaect, tá céat fáilte pómact."

"Leir mar táinig tú féin leir ar fear do raogail," arpa Sij Dalbuaró, "nac bfuil ré ró-mait agam anoct? Má'r bpeas leat," ar an reanfeap leir, "fan mar rin."

Cérbí rúipéar a píróicis an t-reanbean oóib o'iteadap a oóil de, agus éirig Sij Dalbuaró agus an fear a' reanear O'fíapung ré de Sij Dalbuaró cé raib ré a' tarraingt ná cáro a bí ré a' tóil.

"Sin ceir nac ois lig na fuaracat," arpa Sij Dalbuaró, "níl fíor agam cá bfuil mé a' tarraingt, ná cáro acáim a tóil. Níl fíor agam a' bfuil tóir ná deiréat ar mo éurap. Ir tpuas mo éar agus ir boct mo rseal. Tá éroca agus éroca an toman ríubalta agam nac móir ar tóir fíi a bfuil Spuasac Déal áta héin aip, go mbaine mé an cloigeann de nó mé féin beic marb. Táim a' cúir a éuairis ó táinig mé amac i mbéal an toman móir ac ní píróir le fear ná bean a capad liom a bonn ná a éuairis a éabairt dom."

"Má tá tú o'feap com mait agus go mbaine tú an cloigeann de Spuasac Déal áta héin, deirim leat sup mait an fear tú. Tá aise agam ar an lae ós rin agus mnti éadóat tú tá a bfuil o'éolap agam aip. Cérbí cé h-é tá túil agam go mbéir an t-áó ont. Lá 'ra éon reatímab bliadain tigeann ré ar an lae rin éir a' rúil agus amárac an lá. Tioera ré an an meadon lae amárac. Tairgídeac ab' féin ná é féin níor capad leir amam ná leat com mait. Má'r mian leat tóir leir geoba tú do páit. Tabair aise mait tóir

féin, óá feadap do fear tú nó tá do cloigeann caillte agat."

"A feanpí uarail," arpa Sij Dalbuaró, "ní facar le mo raogail fear ná lae a nglacpáim faicéir pómhe, agus tóirófe mé an Spuasac ar an tpuas amárac."

Ar maroin lá 'i na márac o'éirig Sij Dalbuaró, mís ré a éadon, éir ré a éeann agus o'íar pí ar Dia é a éur ar a leir. Réiróicis ré a gléar tóira agus caa agus bí ré ar an meadon lae ag an lae. Deap ré uair agus éonaic ré báó agus fear móir mnti a' tigeacat ar báir na oconn a' reolab amam go dtáinig ré irteacat ar tpuas báim ag ceann an lae. Bí an fear a' tóil a' baint de a éuro éadóige nuair a labair Sij Dalbuaró leir agus o'fíapung de:

"An tpuas Spuasac Déal áta héin."

"Ir mé," ar an Spuasac.

"Má'r tú," arpa Sij Dalbuaró, "ní móir tóir tóir liom mnti."

"Níl púo ar bíc ab' féair liom ná é rin féin," ar an Spuasac.

O'ionnpuis an beir a éile agus bíorap a' tóir go ríadain faobrac feargac go raib ré mall tpuachóna agus an Spuasac a' tóil faoi, agus ní raib fíor cé acu an fear ab' féair. Ac pan am a raib an lá le beic iricis o'éirig le Sij Dalbuaró sup baim ré an ceann de Spuasac Déal áta héin.

O'fás ré beannacat ag an t-reanfeap agus tús ré an cloigeann leir abair. Siubail ré áiré ar fúo na scoillte uaigneac agus éar na pléibte móra agus na éumic beasa glara agus fíro na macaípi féarapara bána agus bí ré a' tarraingt ar éatáir a uncail. Ar teacat irteacat óó, éar ré cloigeann an Spuasais irteacat i n-úct na baimpóga le h-ole uiré, mar bí, mar a'éarap, ba éionnpuicap le n-a tpuar. Ac ní luaité éonaic ríre an cloigeann ná o'éirig pí mar rplanné teirpúge amac fíro an teac. O'mntis léití agus éeaman fíor cé an páirt de'n toman an nveaca pí'mnti. Bí fearg an móir ar an ríis agus labair ré go faobrac le Sij Dalbuaró: "Ir tú, a boctá, a pinne an cleap. Bí ag imteacat; cuirim faoi gearaib tú an toman móir a ríubal éar, faoi, agus or a éionn ná go bpeas tú oóira an baimpógan ós."

(Leapap óó).

TOMÁS Ó CILLÍN, SAGART.

COLÁIRTE NA HIOLRGOILE, SAILLIM.

CÚRSÁI SAMRAÍÓ DO MÚINTEOIRÍ.

Beiró Cúirai Saeróis ar bun i gColáirte na Saillime ón raó lá o'íul go tóí an 24ad lá do múinteoirí an Oirdeacair Meadonais 7 Rómne an Oirdeacair Céaromla ar na neiré reo:—

1. Saeróilge: Labairt na Saeróilge. Fóirpáigeacat na Saeróilge. Éire na Saeróilge, ríir fean 7 nua.
2. Seanéar: Seanéar na héireann. Seanéar Cúic leatá.
3. Cúir-eolur, Cúinne-eolur.
4. Matamaitic.

1 oteannta na léigeacat, beiró tpuir rean-éamteoirí Saeróilge na lácar le reanear a beic acu leir an aor léiginn.

Le éurle úgar a fásail i otaob na gcúirai nó corap éoúigé 7 caipit, ríiróib go tóí

AN MEADRÁNARDE,

Coláirte na hIolrgoile,

SAILLIM.

ÉADAC SAERÓALAC ar feadap le raóil ó PROMISIAS MAC DONNCAIDA 7 A COM : : 1 nSaillim. : :

A éurle oúgar i gcomairde le déantur na héireann a éur 'un cinn.

ÉADAC AR FEADAS.

MÁ'S MIAN LEAT CARRAIDE
FÓSANTA FÁSAIL AR A LUAC
TEIRIS GO TEAC : : :

MÁIRTÍN UÍ BHRAONÁIN.

SRÁIO NA SIOPAÍ,

1 nSaillim.

CUMANN URRUÓAIS ÉATRAC BÁILE ÁTA CLIACT.

4 SRÁIO UACTARAC UÍ CONAILL
1 mBaile áta cliact.

Com dangean le Caireal na Ríis,
Com Saeróalac le Teamair na ocpat
Com ceann le aon pléib inr an gpié
Cumann Urruóair Éatrac áta cliact.
Connigmuir i n'éirinn an t-áirgeat,
Bíor ag Seán buirde mar a beir,
Agus beir an t-áó opáim feara,
Ac ciall a beir agam apáon.

NÁ DÉAN FAILLIGE SA SCUIS.

CUMANN URRUÓAIS.

MÚINTIR NA HÉIREANN

Tá an teacat-irteacat anoir or éionn £25,000

Tá téamair éar bair aca o'upparap raogail
agus o'upparap-reatáac.

Tá fíir-ionair uata.

ÁRO OIRIS:
16 CEARNÓS PÁRNAIL,
ÁT CLIACT.

AN HALLA LEIGIS.

Spáio An Seata Míoir 7 Spáio Doimnic,
na Saillime.

Sac leigear ar feadap 7 ar gloime.
Seán Ó Paoláin, L.P.S.I., Poiticipe

COLÁIRTE NA HIOLRGOILE, SAILLIM.

Craob de lol-róil na héireann.

Áro-oirdeacat le fásail mnti ar na o'ol
vántai, ríir ceangaca, ealadain, tpué-
ceannaigeacat, ealadain an leigir reil
beapacat, 7 Innealltóiréacat.

Téarmai gearra ar leir
fa éomair oíir ríóile.
Le sac uile úgar a fásail ríiróiréar ag
An Meadpánaróe.

STONCA AN MHÁLÓLÓIDIS 1 nSaillim

BRÓSA SAERÓALACA.

SAC RUO AR FEADAS.

RÉIO ANOIS.

SPLÉODAR MUIGEÓ.

DARA CUR AMAC, MEADUIGTE.

PEADAR Ó MEARÁIN, O.S., do reiróib.
Só-léigé; cor-éamntéac; Spéannmar.
Cannce na noaine bun agus báir de.

Do reiróib an t-ácar a. Na Cúirín faoi
an gcéat Cúir Amac—"Ir leabap veap
gléiróte é reo do réir ríóó agus clóó
agus rnar cannte. 'Sé an leabpán ir
feapí é a léigear le ríim mait amripe."

Le fásail ó MESSRS. FLANNERY & CO.,
Dealac a' Doirín.
1/6 a luac.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway.